

[Arbejdsministeren]

investering i en enkelt virksomhed skal fordobles fra 20 til 40 pct. af den samlede aktiekapital i virksomheden. Det drejer sig om en grænse for, hvad de to fonde tilsammen kan investere i den enkelte virksomhed, men forslaget indebærer ikke desto mindre, at der sker en helt afgørende kvalitativ forandring i investeringen, der rækker langt ud over den kvantitative. Den, der erhverver en aktiepost på op imod 40 pct., vil i mange tilfælde få en ejers indflydelse og ansvar. Fra at være en betydelig investor bliver den pågældende fond let egentlig erhvervsdrivende.

Foruden de betydelige principielle betænkkeligheder, der uvilkårligt må melde sig ved en sådan udvidelse af fondenes virkefelt, ser jeg også nogle store praktiske vanskeligheder med hensyn til, hvorledes fondene med den nuværende opbygning kan administrere opgaven som erhvervsdrivende. Er fondene overhovedet rustet til at påtage sig dette ansvar?

Her kommer anden del af lovforslaget ind i billedet, forslaget om, at medarbejdere i en virksomhed, hvor ATP eller LD erhverver en aktiepost, skal have en lovbestemt indstillingsret vedrørende fondenes stemmeret på selskabets generalforsamling. Denne ret bliver jo først rigtig noget værd, når aktieposten er så stor, at den giver en reel medbestemmelse vedrørende virksomhedens ledelse, og det er vel her, man skal se motiverne for forslaget om en 40-pct.-grænse.

Jeg virker, hvor jeg kan komme af sted med det, for medarbejdernes medejendomsret og medindflydelse, når den bygger på frivillighed, men her drejer det sig om noget helt andet. Når fondene har aktier i en virksomhed, er det ikke medarbejderne, men de kollektive kontohavere i Lønmodtagernes Dyrtidsfond og de pensionsforsikrede i ATP, der ejer aktiverne.

Hvis fondens bestyrelse udpeger en medarbejder som sin repræsentant, er det naturligvis i orden; det kan man gøre i henhold til gældende lovgivning. Men det er noget helt andet, at lovgivningsmagten fratager fondsbestyrelsen en del af bestemmelsesretten og overgiver den til personer, der i denne forbindelse er udenforstående. Det er jo ikke i deres egenskab af kontohavere, de får overdraget ejerbeføjelser.

Rent bortset fra de betydelige juridiske betænkkeligheder, man kan have herved, vil en sådan ordning kunne være kimen til kompeten-

cestrid og usikkerhed om en funktion, som tværtimod bør være omgivet af størst mulig klarhed.

I det moderne erhvervsliv er der en stigende forståelse for, at bestyrelsen har en funktion i ledelsen, der stiller store krav til medlemmernes saglige, forretningsmæssige indsigt og kompetence. Jeg forstår derfor godt, at forslagsstillerne i bemærkningerne med stor forsigtighed omtaler dette forslag som et forsøg, men jeg forstår ikke, at man overhovedet vil fremlægge en så vidtrækkende, men tydeligvis ubearbejdet tanke som et lovforslag.

Forslaget om at give LD og ATP samme adgang til at oprette 100 pct. ejede datterselskaber, som pensionskasser har, bl.a. med henblik på finansiering af forsknings- og udviklingsaktiviteter og udvinding i den danske undergrund, synes jeg da er noget, man kunne overveje, men også dette emne er bedst egnet til overvejelser i en større sammenhæng, hvor man mere indgående kan få klarhed over, hvad datterselskaberne tænkes anvendt til. Skal det være helt almindelige selskaber, eller skal det være selskaber med begrænset ansvar sammenlignet med f.eks. de partnere, der indgår i de pågældende selskaber?

Navnlig for LD må man ved udformningen af investeringspolitikken være opmærksom på, at den tid ikke er så fjern, hvor aktiver skal realiseres for at dække udbetalingerne. Væksten i LD's kapital er ved at kulminere. Den er nu på ca. 400 mio. kr. om året, men snart går det den anden vej.

I det lange perspektiv er det ATP, interessen må samles om. Formuen blev i sidste regnskabsår forøget med ca. 8 mia. kr., og i 1989 bliver væksten endnu større på grund af den vedtagne fordobling af bidragene for de fleste lønmodtagere. Det giver i sig selv ca. 2 mia. kr. årligt. Den fremtidige vækst bliver altså på 10 mia. kr. om året. Det er store tal, vi taler om, og derfor bør vi tænke os grundigt om, før vi beslutter os.

Jeg tror, jeg har gjort det klart, at regeringen må afvise det foreliggende lovforslag, men jeg vil fortsætte drøftelserne med arbejdsmarkedets parter om etablering af et udvalg, der hurtigt, grundigt og effektivt kan skaffe et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for så vidt angår LD's og ATP's fremtid.